

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอนุญาตโตตุลาการได้รับการยอมรับให้เป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางการค้าที่มีประสิทธิภาพนอกเหนือจากวิธีการดำเนินคดีทางศาลด้วยลักษณะเฉพาะแห่งการระงับข้อพิพาทในประการสำคัญที่คู่สัญญาสามารถกำหนดกระบวนการชี้ขาดข้อพิพาทได้โดยเสรีทั้งในส่วนของอนุญาตโตตุลาการผู้ตัดสินคดี กระบวนการอนุญาตโตตุลาการ ประเทศที่ทำการอนุญาตโตตุลาการ ตลอดจนสถานที่และภาษาที่ใช้ในการตัดสินข้อพิพาทอันสอดคล้องกับความต้องการของนักธุรกิจที่ต้องการให้ข้อพิพาททางการค้าที่เกิดขึ้นระงับไปด้วยความรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการจะเป็นที่สิ้นสุดและมีผลผูกพันคู่สัญญาเช่นเดียวกับคำพิพากษาของศาล ในขณะที่เดียวกันการดำเนินการอนุญาตโตตุลาการตามเสรีภาพของคู่สัญญาย่อมไม่อาจดำเนินการโดยปราศจากการควบคุมจากลักษณะสำคัญของอนุญาตโตตุลาการในส่วนที่เป็นระบบการระงับข้อพิพาทซึ่งตามปกติเป็นอำนาจของศาลอันเป็นองค์กรของรัฐ จึงมีความจำเป็นที่รัฐแห่งประเทศที่ทำการอนุญาตโตตุลาการจะต้องควบคุมการอนุญาตโตตุลาการให้เป็นธรรมเนื่องจากการให้เสรีภาพแก่คู่สัญญาในการอนุญาตโตตุลาการที่ไม่มีขอบเขตจำกัดอาจนำมาซึ่งความไม่เป็นธรรมในระบบการระงับข้อพิพาทอันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักธุรกิจที่มีต่อการอนุญาตโตตุลาการในที่สุด

กระบวนการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการจึงเป็นวิธีการควบคุมคำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการที่ทำขึ้นในดินแดนของรัฐเพื่อควบคุมมิให้คำชี้ขาดของอนุญาตโตตุลาการสร้างความไม่เป็นธรรมให้กับคู่สัญญาและเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากคำชี้ขาดโดยมิชอบในอันที่คู่สัญญาฝ่ายนั้นจะสามารถพิสูจน์เหตุที่นำมาสู่การทำคำชี้ขาดเช่นนั้นต่อศาลเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดและคำชี้ขาดที่ถูกเพิกถอนจะไม่มีผลบังคับในประเทศอื่นด้วยผลของอนุสัญญานครนิวยอร์กอันเป็นวิธีการที่ได้กำหนดในกฎหมายแม่แบบ (Model Law) ของคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติซึ่งได้รับ

การยอมรับว่า Model Law ได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุญาตตุลาการที่มีคุณภาพดังที่ประเทศต่าง ๆ ได้รับไปยกเว้นหรือปรับปรุงกฎหมายภายในของแต่ละประเทศเพื่อให้กฎหมายอนุญาตตุลาการของตนได้รับการพัฒนาในระดับที่ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ

การเพิกถอนคำชี้ขาดของศาลถือเป็นข้อยกเว้นความสิ้นสุดของคำชี้ขาดอันเป็นการทำลายความคาดหวังของคู่สัญญาซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของแสดงเจตนาาร่วมกันของคู่สัญญาเพื่อมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการทำคำชี้ขาด ดังนั้นการใช้ดุลพินิจไตร่ตรองเหตุที่จะนำมาสู่การสิ้นสุดของคำชี้ขาดควรเป็นไปในลักษณะที่ไม่เคร่งครัดเพื่อรักษาความคาดหวังของคู่สัญญาให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุเพิกถอนคำชี้ขาดที่เกี่ยวกับการพิจารณาหลักความสงบเรียบร้อยซึ่งเป็นหลักที่มีความสำคัญต่อการตัดสินความสิ้นสุดสภาพของคำชี้ขาดเนื่องจากเป็นหลักที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของรัฐที่ต้องการการปกป้องรักษาโดยไม่มีข้อยกเว้นจากความจำเป็นที่รัฐต้องเข้ามาควบคุมการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากวิธีการทางศาลที่เกิดขึ้นในประเทศตน การที่ศาลจะปรับหลักแห่งความสงบเรียบร้อยให้กลายเป็นรัฐเพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของคู่สัญญาในการอนุญาตตุลาการจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอนุญาตตุลาการทางการค้าระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับเหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดในกรณีอื่นซึ่งล้วนแต่มีแนวคิดมาจากการควบคุมคำชี้ขาดมิให้ขัดแย้งต่อความสงบเรียบร้อยซึ่งศาลควรมีพื้นฐานการพิจารณาเหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดในแต่ละเหตุในลักษณะเดียวกันอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความคาดหมายของคู่สัญญาในการอนุญาตตุลาการ

กฎหมายอนุญาตตุลาการของประเทศไทยได้รับเอาบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการเมื่อปี พ.ศ.2545 จึงอาจจะยังไม่มีตัวอย่างคดีที่ใช้เป็นแนวทางการตัดสินเหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการแก่ศาลของประเทศไทยมากนัก จึงควรศึกษาแนวความคิด หลักเกณฑ์การตัดสินเหตุเพิกถอนคำชี้ขาดตามมาตรา 40(1) ซึ่งมีพื้นฐานการพิจารณาจากหลักความสงบเรียบร้อยโดยเทียบเคียงจากคดีของศาลในต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงกฎหมายอนุญาตตุลาการของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพอันจะเป็นการดึงดูดให้นักธุรกิจมาดำเนินกระบวนการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสำคัญและหลักการของการเพิกถอนคำชี้ขาดของ
อนุญาโตตุลาการ

2. เพื่อศึกษาถึงหลักพื้นฐานในการพิจารณาความสงบเรียบร้อยในการเพิกถอน
คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการวินิจฉัยเหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดของ
อนุญาโตตุลาการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายอนุญาโตตุลาการของประเทศไทย

3. สมมติฐานของการวิจัย

เหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามมาตรา 40(1) แห่งพ.ร.บ.
อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มีพื้นฐานการพิจารณาจากหลักความสงบเรียบร้อย

4. ขอบเขตของการวิจัย

วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร โดยการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลจาก
หนังสือ บทความ กฎหมาย อนุสัญญา ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ ศึกษาเปรียบเทียบกับ
กฎหมายและกฎหมายแม่แบบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวคำตัดสินในคดีต่าง ๆ และความเห็น
ของนักกฎหมายต่าง ๆ

5. วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยเอกสารโดยการค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
หนังสือ วารสาร ตำรับกฎหมาย บทความ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสำคัญและหลักการของการเพิกถอนคำชี้ขาดของ
อนุญาโตตุลาการ

2. ทำให้ทราบถึงหลักพื้นฐานในการพิจารณาความสงบเรียบร้อยในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

3 ทำให้ทราบถึงแนวทางการวินิจฉัยเหตุแห่งการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายอนุญาโตตุลาการของประเทศไทย